

REABILITARE CEAS OREX

Ștefan ANDREI¹

OREX WATCH REHABILITATION

ABSTRACT

The article presents the rehabilitation of an 80s quartz Orex wristwatch. The time-piece carries historical horological importance by being one of the first to wear the Orex branding. The restoration addresses what is primarily identified as water damage, repairing the functional aspects of the watch while ensuring that the outside of the piece is preserved in its original form.

Keywords: OREX, watch, rehabilitation, setting lever, keyless works.

Despre marca OREX. OREX este unul din numele sub care Întreprinderea Mecanică Fină București producea și comercializa ceasuri de mână.

Denumirea OREX a început să fie utilizată din 1985, fiind o prescurtare a expresiei "ORa EXactă".

A fost singurul brand românesc din perioada comunistă care a produs ceasuri de mână mecanice. Inițial, marca Optimef a început producția de ceasuri quartz cu afișaj digital, dar după vizita lui Nicolae Ceaușescu (1 noiembrie 1994) în care a cerut imperativ trecerea la producția de ceasuri cu afișaj analogic, Întreprinderea Mecanică Fină a făcut trecerea prin marca Cromef, ce avea ceasuri cu mecanisme quartz, dar cu afișaj analogic. În final au fost produse ceasuri mecanice sub marca OREX².

Piesa despre care vom vorbi este făcută în perioada de tranziție dintre Cromef și Orex, având un mecanism quartz rudimentar și afișaj analogic.

Starea inițială a ceasului. Având în vedere vârsta ceasului, de peste 30 ani, cât și calitatea obiectului în momentul fabricării, în momentul reabilitării acesta era într-o stare bună de conservare. Principala problemă a piesei a fost infiltrarea apei prin orificiul coroniței (dispozitivul circular de la ora 3, ce trebuie acționat pentru schimbarea orei). Apa a produs o serie de degradări, unele din ele ireparabile în cazul unei reabilitări cu respect pentru vârsta și istoria piesei.

Degradări constatate:

- carcasa de alamă prezenta coroziune în locurile în care era exfoliat placajul de aur;
- geamul acrilic prezenta zgârieturi;
- cadranul avea marginile afectate de infiltrarea de apă între vopsea și lac;

---

¹ Ceasornicar, orologeria.online; e-mail: orologeria.online.contact@gmail.com; stefan.a.andrei@gmail.com.

² http://www.ceasuripentruromania.ro/ceasuri.php?id_article=8.

- mecanismul quartz al ceasului era complet nefuncțional, prezentând semne de infiltrație ce nu puteau fi reparate din cauza naturii electrice a dispozitivului.

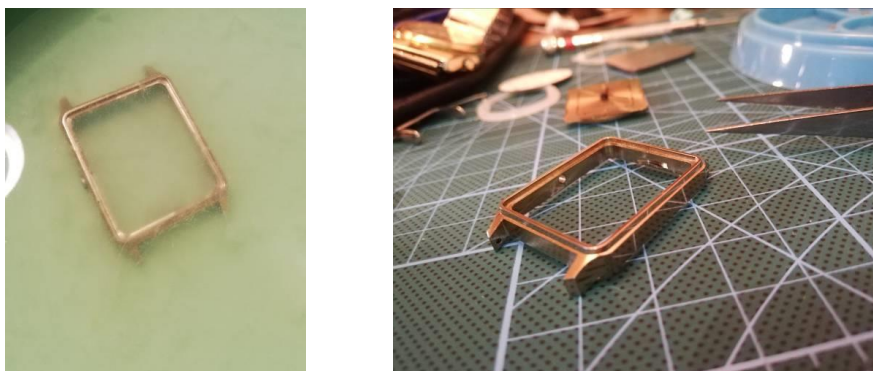
Etape ale reabilitării:

- spălarea carcasei cu acid citric;
- lustruirea geamului;
- curățarea cadranului fără a deteriora lacul;
- înlocuirea mecanismului.

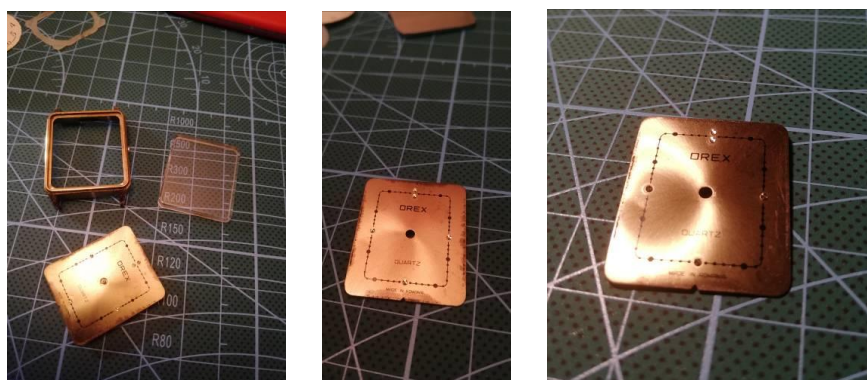
1. Reabilitarea estetică

Acțiunile care au fost necesare pentru a readuce piesa la un aspect corect, ce prezintă cât mai puține urme de deteriorare:

- carcasa a fost tratată cu o soluție de acid citric, pentru scurt timp, pentru a evita lustruirea și pentru a păstra astfel cât mai mult din placajul inițial;
- geamul a fost lustruit cu PolyWatch, o soluție care acționează atât ca un șmirghel lichid foarte fin, cât și ca un agent ce topește foarte puțin materialul acrilic, astfel încât să dispară zgârieturile și suprafața să rămână lucioasă;
- cadranul a fost curățat prin tamponare cu apă distilată și, punctual, cu acid citric (neutralizat apoi atent) în zonele cu urme de coroziune aflate la contactul cu latura carcasei.

Fig. 1 – Curățarea carcasei

Fig. 2 – Curățarea cadranului și a geamului

2. Reabilitarea mecanică

Înlocuirea mecanismului defect a constat în următoarele etape:

- procurarea unui mecanism Slava 2356 funcțional; s-a preferat unul cumpărat de Întreprinderea Mecanică Fină în 1985-1990 și folosit la fabricarea unui ceas Orex, pentru autenticitate;
- scoaterea mecanismului avariât, a inelului și a coroniței;
- detașarea cadranelui și a acelor de mecanism;
- instalarea noului mecanism și a pieselor aferente.

Fig. 3 – Demontarea mecanismului

În timpul montării noului mecanism am constat că acesta a fost dezasamblat incorect de ceasornicarul de la care l-am achiziționat și era defect, unele piese ale coroniței fiind avariate.

Putem face o comparație între cele două pârghii de mutat arătătoarele, cu cea nouă aflându-se în partea stângă a fotografiei. Se poate observa lipsa unei părți din pârghia nouă. În cadrul unui mecanism de ceas forțele nu sunt suficient de mari pentru a rupe piesele de oțel. Prin urmare, cum s-a putut întâmpla așa ceva?

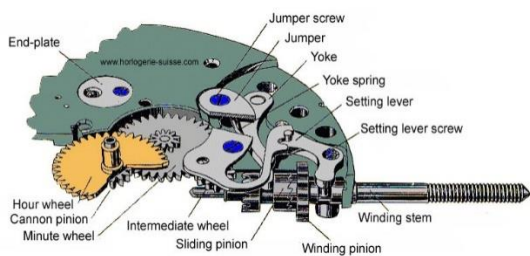

Fig. 4 – Schema mecanismului³ și pârghiile de mutat arătătoarele

Lucrând la acest mecanism Slava 2356, am fost surprins să constat că nu exista niciun sistem de scoatere ușoară a coroniței. Se observă șurubul unei pârghii normale (Setting lever screw) din ilustrație, care, odată acționat, ridică pârghia (Setting lever) și astfel eliberează coronița. Coronița este ținută în ceas de către „nasul” pârghiei de mutat arătătoarele, ce se mișcă odată cu coronița în pozițiile 1 și 2 (împinsă

³ <https://archive.horlogerie-suisse.com/Theoriehorlogerie/fonction-anglais.html>.

și scoasă pentru a potrivi ora), dar nu se poate mișca mai mult de poziția 2 (pentru că ar cădea). Slava 2356 nu are niciun astfel de șurub. Pentru a scoate coronița din ceas este necesară dezasamblarea completă a ansamblului coroniței (keyless works). Ceasornicarul de la care am cumpărat mecanismul nou nu a dorit să procedeze astfel, a forțat scoaterea și bucata lipsă este „nasul” menționat anterior.

A fost necesară o reparare a mecanismului. În ciuda semnelor de coroziune din mecanismul vechi, după o curățare adecvată s-a putut recupera pârghia veche, care avea „nas” și s-a montat în mecanismul nou. La finalul reparației, ceasul utilizează atât piese din mecanismul nou, cât și din mecanismul vechi, alegând varianta cea mai bună pentru fiecare componentă.

Fig. 5 – Montarea mecanismului reparat

Concluzii. Ceasul prezentat a beneficiat de o reabilitare completă, fiind potrivit pentru o utilizare zilnică. În urma acestei acțiuni a rezultat un obiect cu aspect nu doar plăcut, dar și preponderent original, iar din punct de vedere mecanic ceasul este în stare bună de funcționare și, în plus, dispune de un mecanism Slava 2356 original, folosit de IMF și funcțional într-un alt ceas Orex până la momentul intervenției.

Fiind ceasul meu personal, am optat pentru neinstalarea acului secundar, deoarece ceasul este un „omagiul” adus ceasului Tank de la firma Cartier (care nu are secundar), mai ales că secundarul poate fi instalat oricând ulterior în câteva minute.

Fig. 6 – Ceasul după reabilitare